

Státní okresní archiv Plzeň-jih se sídlem v Blovicích

Místní národní výbor Podhůří

1946–1975 (1976)

Inventář

EL NAD č.: 287

AP č.: 494

Jana Mašková

Blovice 2017

Obsah

Úvod

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	6
III. Archivní charakteristika archivního fondu	6
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	8
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	8
Seznam použitých pramenů a literatury	9
Příloha	10
Seznam použitých zkratk	10
Inventární seznam	11
Úřad národního výboru	12
I. Úřední knihy	12
a) Kniha evidenční	12
Kniha materiálových zásob	12
b) Kniha účetní	12
Kniha příjmů	12
II. Spisový materiál	12
a) Registraturní pomůcka	12
b) Spisy	12

I. Vývoj původce archiválií

Archivní fond obsahuje archiválie původce, kterým byl Místní národní výbor Podhůří (archiválie z let 1945–1975). V archivním fondu MNV Podhůří se nachází i zlomek archiválií původce, kterým byl Místní národní výbor Životice (archiválie z roku 1976).

Obec Podhůří se nachází asi 6 km jihovýchodně od Nepomuku, na jižním konci přírodního parku Pod Štědrým.

Mezi roky 1945–1949 patřila obec Podhůří do politického okresu Přeštice. Podle vládního nařízení č. 3/1949 Sb., o územní organizaci okresů, se obec Podhůří s účinností od 1. února 1949 stala součástí okresu Blovice. Po reorganizaci státní správy v roce 1960 příslušela obec Podhůří od 1. července 1960 do nově vytvořeného okresu Plzeň-jih. Od 1. ledna 1976 došlo k integraci obce Podhůří s obcí Životice. Po sloučení obou obcí Místní národní výbor v Podhůří zanikl a obec od té doby spravoval Místní národní výbor v Životicích.

Po skončení druhé světové války v květnu 1945 začaly na osvobozeném území Československé republiky podle ústavního dekretu prezidenta republiky č. 18/1944 Úředního věstníku československého, o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění, vznikat národní výbory, které se staly základem organizace veřejné správy. Postavení místních národních výborů v obci, způsob voleb do nich a výkon pravomoci stanovila vláda prostřednictvím vládního nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů. Podle vládního nařízení č. 44/1945 Sb., kterým se mění vládní nařízení ze dne 5. května 1945 č. 4 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů, a vyhlášky ministerstva vnitra č. 45/1945 Sb., o úplném znění vládního nařízení o volbě a pravomoci národních výborů, se měl v každé obci ustavit místní národní výbor. Místní národní výbor převzal dnem svého ustavení pravomoci, které mělo dosud obecní zastupitelstvo, obecní rada a starosta obce.

Směrnice č. 6/1945 Ú. 1. ministerstva vnitra pro národní výbory místní a okresní, schválená Vládou republiky československé z roku 1945 a na ni navazující Vyhláška ministerstva vnitra č. 975/1947 Ú. 1., kterou se vydává prozatímní jednací řád pro místní národní výbory (místní správní komise) a jejich složky, určily vnitřní složení výborů, jejich pravomoci, způsoby vedení hospodaření a vedení a podepisování některých druhů písemností. Tyto dokumenty rozlišovaly národní výbory na volený sbor složený z členů národního výboru, jeho složky (rada, předseda, referenti a komise) a úřad národního výboru. Národní výbory byly definovány jako orgány zastupitelské a orgány veřejné správy, které v obvodu své působnosti spravují všechny veřejné záležitosti, pokud nejsou spravovány jiným veřejným

orgánem. Ve věcech státní správy byly národní výbory podřízeny vládě a zároveň byla uplatněna podřízenost národního výboru nižšího stupně národnímu výboru vyššího stupně. Stanovení vnitřní organizace a způsobu, jakým mají národní výbory vykonávat svou působnost, byly v pravomoci ministra vnitra.

Místní národní výbor v Podhůří byl pravděpodobně ustaven v květnových revolučních dnech roku 1945. Zápis z jeho ustavení a ostatní zápisy ze schůzí pléna a rady MNV se nedochovaly. Jediným dochovaným záznamem je protokol o složení slibu předsedy MNV ze dne 10. července 1945, kdy předsedou MNV byl jmenován Petr Kovář.

Hlavním orgánem národního výboru bylo plénum, které rozhodovalo o důležitých záležitostech obce. Volilo další orgány národního výboru, především radu, která vykonávala zejména rozhodnutí pléna. Poradním orgánem rady byly komise, které volilo plénum národního výboru.

Do vydání ústavního zákona č. 150/1948 Sb., Ústava Československé republiky, měly dosavadní právní normy týkající se národních výborů ve většině případů prozatímní charakter. Ústavou 9. května byly národní výbory definovány jako „nositelé a vykonavatelé státní moci v obcích, okresech a krajích“ a jejich existence byla právně zakotvena jako nedílná součást státního zřízení Československé republiky.

Na základě reformy provedené zákonem č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení, byl od 1. ledna 1949 zřízen kraj Plzeňský, jehož součástí se stala i obec Podhůří. Zároveň byla vládním nařízením č. 3/1949 Sb., o územní organizaci okresů, provedena reorganizace okresů. Obec Podhůří tímto přešla ze správy okresu Přeštice do správy okresu Blovice.

V roce 1949 byl vydán mj. zákon č. 268/1949 Sb., o matrikách. Na jeho základě byla v Plzeňském kraji určena sídla matričních obvodů a stanoven jejich územní rozsah. Zároveň bylo sjednoceno vedení matrik a svěřeno výlučně místním národním výborům v sídle nově zřízených matričních obvodů. Původní sídlo farního obvodu pro obec Podhůří se nacházelo v Kotouni. Sídlo matričního obvodu, kam byla obec Podhůří od 1. ledna 1950 zařazena, se nacházelo ve Dvorci.

V únoru 1950 proběhla podle § 27 odst. 1 vládního nařízení č. 14/1950 Sb., o organizaci místních národních výborů, reorganizace MNV. Na základě výše uvedeného vládního nařízení byly nově národní výbory rozděleny do čtyř kategorií podle počtu obyvatel a od toho se odvíjely jejich kompetence. MNV Podhůří byl s počtem 77 obyvatel zařazen do I. kategorie.

Vládním nařízením č. 119/1951 Sb., o tajemnicích místních národních výborů, byla upravena působnost tajemníků MNV jako jejich plně uvolněných funkcionářů. Tajemník byl

výkonným orgánem MNV a za svou činnost odpovídal jeho předsedovi a radě; řídil se jejich pokyny, zúčastňoval se všech schůzí pléna a rady MNV, působil jako politický a odborný poradce a pomocník MNV a to zejména v oblasti zemědělské výroby; za svou činnost odpovídal i předsedovi a tajemníkovi nadřízeného okresního národního výboru.

Do existence národních výborů významně zasáhlo v roce 1954 přijetí ústavního zákona č. 12/1954 Sb., o národních výborech, zákona č. 13/1954 Sb., o národních výborech, zákona č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů, na jehož základě proběhly 16. května 1954 první volby do národních výborů, kdy byli členové národních výborů voleni všemi občany. Dosud byli členové národních výborů jmenováni okresním národním výborem na návrh Národní fronty. Volební období bylo tříleté, do té doby fungující referentský systém, kdy určení členové rady měli přidělené jednotlivé úřední agendy, které zajišťovali ve spolupráci s příslušnou komisí národního výboru, a kteří za svou činnost byli odpovědní plenárnímu zasedání a radě, byl zrušen.

Další volby se konaly na základě zákona č. 11/1957 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o volbách do národních výborů. Tímto zákonem byl pozměněn a doplněn zákon č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů.

Další volby do MNV se konaly podle nového územního uspořádání dne 12. června 1960 na celém území státu. V souladu se zákonem č. 39/1960 Sb., o volbách do národních výborů, se do národních výborů místo členů volili poprvé poslanci. Zákon č. 65/1960 Sb., o národních výborech upravil působnost MNV. Zároveň bylo volební období prodlouženo ústavním zákonem č. 100/1960 Sb., Ústava Československé socialistické republiky, z původních tří na čtyři roky.

V polovině roku 1960 byly na území státu provedeny územní změny, které se dotkly i obce Podhůří. S účinností od 1. července 1960 došlo na základě zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu k reorganizaci krajů a sloučením Plzeňského a Karlovarského vznikl kraj Západočeský. Zároveň došlo ke zřízení nového okresu Plzeň-jih, do něhož byly zahrnuty téměř všechny obce spadající pod správu stávajícího ONV Blovice a část obcí spadajících pod správu stávajících ONV Přeštice, ONV Stod, ONV Blatná, ONV Rokycany, ONV Horažďovice, ONV Klatovy a MěNV Plzeň.

Plenární zasedání Okresního národního výboru Plzeň-jih konané dne 18. listopadu 1975 rozhodlo na návrh rady ONV Plzeň-jih, ze dne 24. října 1975, usnesení č. 366, o sloučení obce Podhůří s obcí Životice s účinností od 1. ledna 1976. Název orgánu vykonávajícího správu v jemu určeném obvodu působnosti, byl stanoven na MNV Životice se sídlem tamtéž. Tímto rozhodnutím MNV Podhůří zanikl a ani po vydání zákona České

národní rady č. 367/1990 Sb., o obcích (obecním zřízení), obnoven nebyl.

Sídlo MNV Podhůří se nepodařilo dohledat.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Archiválie archivního fondu MNV Podhůří byly do archivu předány ve dvou přírůstcích.

Na archiválie z let 1946–1951, uložené ve druhém, na EL NAD vykazovaném kartonu, neexistuje předávací protokol a nelze tak dohledat, kdy a kým byly do archivu předány. Stalo se tak patrně před rokem 1957, protože ze zápisu na příslušné EL NAD je zřejmé, že již v roce 1957 došlo v Okresním archivu v Blovicích k uspořádání tohoto archivního fondu formou soupisu převzatých archiválií Václavem Klementem.

Kniha příjmů z let 1959–1975, o celkové velikosti 0,02 bm, byla do SOkA Plzeň-jih se sídlem v Blovicích předána na základě provedeného skartačního řízení u Obecního úřadu Životice (SOAP/050-0570/2012). Do knihy přírůstků byla kniha zapsána dne 31. října 2012 pod č. př. 205/2012.

Na základě provedeného skartačního řízení u Obecního úřadu Životice (SOkA 217/96-Spf.) převzal SOkA Plzeň-jih se sídlem v Blovicích 1 balík archiválií z let 1963–1975 o celkové metrži 0,05 bm. Do knihy přírůstků byly archiválie zapsány dne 6. května 1996 pod č. př. 1204. Při provádění generální inventury v roce 2013 byly archiválie původně uložené v tomto balíku přemanipulovány a vloženy do kartonu.

MNV se ve spisové službě, i když nedůsledně, řídil podle centrálně vydaného spisového řádu, o čemž svědčí vedení podacího protokolu. Z torza spisového materiálu uloženého v archivním fondu MNV Podhůří nelze vyvodit, zda MNV přiděloval na spisy čísla jednací, protože dochované spisy nejsou označeny spisovými znaky a tyto nejsou uváděny ani v podacím deníku. Otisky prezentačního razítka se na korespondenci MNV nenacházejí.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Časové rozmezí archivního fondu MNV Podhůří je 1945–1975 (1976).

Posteriozem archivního fondu MNV Podhůří je podací protokol (inv. č. 3) z let 1969–1975 (1976), do kterého bylo po sloučení obce Podhůří s obcí Životice zapsáno ještě sedm čísel jednací.

Archivní fond MNV Podhůří obsahuje celkem 2 úřední knihy z let 1959–1975, 1 podací protokol z let 1969–1975 (1976) a 1 karton spisů z let 1946–1975.

Protože, jak již bylo poznamenáno v II. kapitole, pracovníci MNV se při výkonu spisové služby spisovým řádem řídili velmi nedůsledně – vedli pouze podací protokoly a přidělovali č. j. podle těchto protokolů, bylo tedy pro pořádání spisů využito umělé schéma pro pořádání spisů archivních fondů místních národních výborů obsažené v Metodickém pokynu pro inventární zpracování archivních fondů národních výborů ve Státním oblastním archivu v Plzni, č. j. SOAP/006-3120/2007.

Po formální stránce je archivní pomůcka vyhotovena na základě Metodického pokynu ředitele Státního oblastního archivu v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek (č. j. SOAP/006-0767/2010), jeho dodatku (č. j. SOAP/006-1300/2014) a informace k tomuto dodatku (č. j. SOAP/006-0813/2015), Metodického pokynu č. 1/2013 odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra (č. j. MV-46913/AS-1/AS-2013) a podle metodického pokynu pro inventární zpracování archivních fondů národních výborů ve Státním oblastním archivu v Plzni (č. j. SOAP/006-3120/2007).

Z výše uvedeného metodického pokynu vychází i rozdělení archivního fondu MNV Podhůří. Archivní fond je tvořen pouze oddílem Úřad národního výbor, který je rozdělen na část věnovanou úředním knihám a část věnovanou spisovému materiálu. Část věnovaná úředním knihám obsahuje evidenční knihu (knihu materiálových zásob) a účetní knihu (knihu příjmů). Část věnovaná spisovému materiálu je rozdělena na registraturní pomůcky a spisy. Mezi registraturní pomůcky je zařazen podací protokol. Pododdíl spisy obsahuje archiválie ve spisové podobě rozdělené věcně.

Inventární jednotky jsou tvořeny následujícím způsobem: úřední knihy a podací protokol jsou samostatnými inventárními jednotkami. U spisů jsou inventární jednotky vytvořeny každou věcnou skupinou.

Jazykem celého archivního fondu je čeština.

Vzhledem k absenci dalších dokumentů s archivní hodnotou dochovaných z činnosti původce, je archivní fond z hlediska úplnosti materiálu považován za torzo. Chybí veškeré zápisy z jednání pléna, rady a komisí, podací protokoly z let 1945–1968, téměř veškeré účetní a evidenční knihy.

Před vlastní inventarizací archivního fondu došlo k jeho fyzickému vyčištění a zabalení knihy do balicího papíru. Archiválie uložené v archivním fondu MNV Podhůří nejsou poškozeny.

Při inventarizaci archivního fondu MNV Kasejovice v roce 2010 byl do archivního fondu MNV Podhůří přesunut výkaz o sociální péči z let 1974–1975 o celkové velikosti 0,01 bm.

Před zpracováním byla celková metráž archivního fondu vykazovaná na EL NAD 0,10 bm.

Po inventarizaci je celková metráž archivního fondu 0,08 bm, z toho připadá 0,03 bm na úřední knihy, 0,02 bm na podací protokol a 0,03 bm na karton. Rozdíl mezi původní a současnou metráží je způsoben vyčleněním knihy materiálových zásob a podacího protokolu z kartonu a sloučením spisů uložených ve dvou kartonech a v balíku do jednoho kartonu.

Vyřazení archiválií z evidencí NAD z důvodu přehodnocení významu nebylo v archivním fondu provedeno.

Archivní fond je uložen ve Státním okresním archivu Plzeň-jih se sídlem v Blovicích.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Archivní fond MNV Podhůří patří mezi torzovité fondy národních výborů. Z dochovaných materiálů lze získat přehled o hospodaření obce v letech 1959–1975 (inv. č. 2, 7–9).

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

V letech 2016–2017 ve Státním okresním archivu Plzeň-jih se sídlem v Blovicích archivní fond Místní národní výbor Podhůří uspořádala a archivní pomůcku vyhotovila Jana Mašková.

V Blovicích dne 12. 1. 2017

.....
Jana Mašková

Seznam použitých pramenů a literatury

1. Prameny

Archivní

SOkA Plzeň-jih se sídlem v Blovicích, *Okresní národní výbor Přeštice*: inv. č. 28, Sign. 52, karton 11

Tištěné

Retrospektivní lexikon obcí Československé socialistické republiky 1850–1970, I. díl, sv. 1.
Praha: Federální statistický úřad, 1978.

Retrospektivní lexikon obcí Československé socialistické republiky 1850–1970, II. díl, sv. 1.
Praha: Federální statistický úřad, 1978.

Seznam matričních obvodů v českých krajích, Praha : Ministerstvo vnitra, 1950

2. Literatura

ČECHOVÁ, Gabriela. Vývoj organizace a působnosti národních výborů v českých zemích v letech 1945–1960, *Archivní časopis*, 1962, roč. 12, s. 129-147.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost*. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

ŠTROBLÍK, Vladimír. Vývoj místních a městských národních výborů na území České republiky (1945–1990), *Archivní časopis*, 2001, roč. 51, s. 73-90.

Příloha

Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
bm	běžný metr
č. j.	číslo jednací
čl.	článek
č. př.	číslo přírůstku
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
evid. jedn. č.	evidenční jednotka číslo
inv. č.	inventární číslo
kar	karton
MěNV	městský národní výbor
MNV	místní národní výbor
OA	okresní archiv
ONV	okresní národní výbor
ppr	podací protokol
Sb.	Sbírka
SOkA	státní okresní archiv
ukn	úřední kniha

INVENTÁRNÍ SEZNAM

Úřad národního výboru

I. Úřední knihy

a) Knihy evidenční

1	Knihka materiálových zásob	1964–1974	ukn 1
---	----------------------------	-----------	-------

b) Knihy účetní

2	Knihka příjmů	1959–1975	ukn 2
---	---------------	-----------	-------

II. Spisový materiál

a) Registraturní pomůcky

3	Podací protokol	1969–1975 (1976)	ppr 1
---	-----------------	------------------	-------

b) Spisy

Organizace činnosti národního výboru

4	Statistické přehledy a výkazy	1973–1975	kar 1
---	-------------------------------	-----------	-------

Kontrolní činnost

5	Kontrola MNV provedená nadřízeným orgánem	1972	kar 1
---	---	------	-------

Evidence a správa majetku

6	Inventáře obecního majetku	1974–1975	kar 1
---	----------------------------	-----------	-------

Finanční hospodaření

7	Rozpočty	1951, 1973	kar 1
---	----------	------------	-------

8	Přehled o finančním vypořádání	1972–1975	kar 1
---	--------------------------------	-----------	-------

9	Účetní uzávěrky	1946, 1948	kar 1
---	-----------------	------------	-------

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jedn. č.
Místní daně a poplatky			
10	Předpisný seznam zemědělské daně	1963	kar 1
Zemědělská výroba			
11	Obecní sumář hospodářského zvířectva	1948	kar 1
12	Sektorový přehled o plochách kultur	1960–1970	kar 1
13	Výkaz náhradních pozemků	1971	kar 1
Kultura			
14	Příprava vyhlášení lípy za chráněný přírodní výtvar	1975	kar 1
15	Zápis kulturní památky do státního seznamu kulturních památek – statek čp. 1, kaplička sv. Anny na návsi	1972	kar 1

Název archivní pomůcky:	Místní národní výbor Podhůří
Značka archivního fondu:	MNV Podhůří
Časové rozmezí:	1946–1975 (1976)
Počet evidenčních jednotek:	4 (2 úřední knihy, 1 podací protokol, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	15
Rozsah v bm:	0,08
Stav ke dni:	12. 1. 2017
Zpracovatelka archivního fondu:	Jana Mašková
Zpracovatelka archivní pomůcky:	Jana Mašková
Počet stran:	14
Počet exemplářů:	5
Schválila:	Mgr. Petra Martínková dne 12. 1. 2017 - č. j. SOAP/050-0026/2017